

Etiska råd för museivänner och volontärer

presenterade av World Federation of Friends of Museums (WFFM) i Oaxaca, Mexico, oktober 1996

Förord

Museivänner och volontärer eftersträvar höga kulturella mål. De ger sitt stöd, sin kunskap, erfarenhet och kompetens. De bidrar sålunda till att befrämja både museer och museilivet. Deras engagemang är ett uttryck för solidaritet, som stärker deras roll som samhällsmedborgare.

Som medlemmar i museivärlden och museipublikens kärna utgör vänner och volontärer en privilegierad publik, som kan representera allmänhetens intressen till museiinstitutionernas fromma.

Därtill medför museivännernas och volontärernas ställning vissa förpliktelser gentemot den institution, vars namn de bär och som de är knutna till. De är därför å sin sida införstådda med att uppfylla olika krav för att nå ett fruktbart samarbete.

Det är viktigt att institutionen å sin sida erkänner värdet av deras insats och hjälper till att fullfölja den, då ett fullgott samarbete är beroende av deras goda relationer.

Museivänner och volontärer vill därför genom denna samling av etiska råd upprätta principer, som präglar deras medverkan liksom deras förväntningar beträffande de institutioner, till vars nytta de verkar.

Innehållsförteckning:

1. Definitioner
2. Stadgar och mandat
3. Verksamhet
4. Skyldigheter
5. Verksamhetsområden
6. Förväntningar på institutionen
7. Föreningen

1. Definitioner

1.1 Vän, volontär.

De som på olika sätt bidrar till att stödja museerna, deras utveckling och allmänna inflytande kallas "museivänner" (vänner). De verkar frivilligt och utan ekonomisk ersättning. Deras stöd är moraliskt och/eller ekonomiskt eller består av frivilligt arbete och/eller experthjälp. Beskyddare, donatorer, volontärer, ledamöter i museernas styrelser och museimedlemmar betraktas alla som museivänner.

1.2 Förening

Begreppet "förening" omfattar alla former av organisationer som för samman museivänner och volontärer och ger en struktur åt deras aktiviteter. Oavsett om de är formellt konstituerade eller ej kan dessa föreningar, sällskap eller kommittéer bara verka om de är erkända av den berörda institutionen.

1.3 Museum, museiinstitution, institution

I detta dokument är begreppen "museum", "museiinstitution" och "institution" synonyma. De hänvisar till ett museum som erkänt och definierat av ICOM, det vill säga en permanent icke-lönsamhetsdriven ("non-profit") institution förvaltare av ett allmänintresse och tillgänglig för allmänheten, som bevarar, utforskar och utställer föremål och handlingar som har ett värde för

utbildning och kultur, vilket inkluderar konstföremål, vetenskapligt material, levande och dött, och historiskt och tekniskt material.

Begreppen ”museum”, ”museiinstitution” och ”institution” omfattar vilken som helst institution som har något eller alla ett museums karaktäristika, som ekologiska museer, tolkningscentra, utställningar, historiska platser och byggnader, botaniska trädgårdar, bibliotek, djurparker, akvarier och andra institutioner av museiliknande karaktär.

2. Stadgar och mandat

2.1 Partnerskap

Vänner och volontärer utövar sin verksamhet öppet och i en anda av samförstånd med den institution, vars partner de är.

2.2 Stöd

Vänner och volontärer till en museiinstitution förbinder sig att stödja denna med generositet och entusiasm.

2.3 Respekt för museets uppdrag

De mål som de själva sätter upp, det område inom vilket de verkar, program som de upprättar bestäms tillsammans med och med samtycke av museiledningen och måste stå i samklang med museets uppdrag.

2.4 Erkänsla

Vänner och volontärer förväntar sig ingen ersättning, ekonomisk eller annan, förutom tillfredsställelsen att bidra till att bevara och utveckla den institution till vilken de är knutna och den publik, som den tjänar.

3. Verksamhet

3.1 Organisation

För att befrämja en framgångsrik medverkan från vänners och volontärers sida och kontinuitet i deras verksamhet rekommenderas att de organisatoriskt samlas inom ett ramverk såsom en förening.

3.2 Operativ förbindelse

För att garantera en direkt och bestående kontakt med institutionen är det angeläget för vänner och volontärer att kunna räkna med en fungerande förbindelse med denna. I detta syfte är det önskvärt att institutionen utser en representant från museiledningen för vänföreningen och att vänner och volontärer gör detsamma visavi museet.

3.3 Verksamhetsplaner och överenskommelser

Det är önskvärt att vänner och volontärer förses med arbetsinstrument, såsom verksamhetsplaner och överenskommelser, som fastställer de villkor, på vilka deras samverkan med institutionen är baserad.

4. Skyldigheter

4.1 Krav och bestämmelser

Museivänner och volontärer erkänner vikten av att de respekterar institutionens krav och bestämmelser.

4.2 Lojalitet

I sina åtgärder visar vänner och volontärer lojalitet gentemot den institution, som de stöder, liksom mot sin förening.

4.3 Konfidentialitet

De respekterar det konfidentiella i all information, som de kan komma att få del av beträffande institutionens ledning och verksamhet, kommande eller ännu ej tillkännagiven; detsamma gäller föreningens projekt.

4.4 Intressekonflikter

De bör vinnlägga sig om att undvika intressekonflikter och hålla sig till de regler, som fastställts i detta syfte både av institutionen och av deras förening.

4.5 Gåvor och förvärv

Vad beträffar förvärv och donationer av konstverk och föremål bör vänner och volontärer förvissa sig om föremålets autenticitet och ursprung. I detta hänseende bör de följa museets bestämmelser.

4.6 Val av föremål

När vänner och volontärer gör donationer till institutionen, sker detta med institutionens fulla medgivande. Det är önskvärt, att institutionen på förhand gör känt för föreningen vilka verk eller föremål, som den önskar förvärva.

4.7 Insamlingar

Vänner och volontärer koordinerar sina aktiviteter med institutionens planer och program vad gäller insamling av medel.

4.8 Media

I sina relationer med media agerar vänner och volontärer i samförstånd med berörda avdelningar inom institutionen.

4.9 Hälsa och säkerhet

De följer institutionens hälso- och säkerhetsregler och är måna om att inget ingripande från deras sida hotar dessa regler.

5. Verksamhetsområden

5.1 Verksamhetsområden

Vänner och volontärer kan finna många verksamhetsområden. Dessa har planerats för varje institutions speciella karaktär, dess uppdrag och individuella mål och för de program den erbjuder.

5.2 Områden begränsade till anställd personal

När volontärer verkar inom områden, som står under fast anställdas ansvar, speciellt vad gäller visning, forskning och extern information, bör volontärer agera endast med godkännande av vederbörande avdelnings ledning. De skall respektera samma regler som den fasta personalen är bunden av.

5.3 Undvika överskridande

Vänner och volontärer kan finna många områden för initiativ, som inte är begränsade till fast anställda, men de måste se upp så att deras aktiviteter inte går in på de anställdas ansvarsområden.

5.4 Definition av uppgiften

Som en generell regel för alla uppdrag, som de ombeds utföra är det tillrådligt att vänner och volontärer agerar enligt en väl definierad uppgift och de medel som avsatts för att utföra den.

6. Förväntningar på institutionen

6.1 Erkänsla

Vänner och volontärer förväntar sig att museet och dess anställda erkänner, uppmuntrar och på bästa sätt tillgodogör sig deras åtaganden och insatser, både inom och utom institutionen.

6.2 Stöd

Institutionen uppmuntrar bildandet av vänföreningar och volontärskap och understödjer deras insatser. I en del fall kan den förse dem med resurser för att fullfölja de mål, som är gemensamma för institutionen och föreningen.

6.3 Harmoni

Museet skall befordra ett harmoniskt förhållande mellan sig och föreningen genom att understryka solidaritet och en känsla av tillhörighet.

6.4 Information

För att försäkra sig om att vänner och volontärer agerar på acceptabla villkor ansvarar institutionen för att de är helt informerade om sitt uppdrag, kort- och långsiktiga mål, framtida planer, program och administrativt förfarande.

6.5 Utbildning

För att försäkra sig om att vänners och volontärens bidrag blir så effektivt som möjligt skall museet erbjuda fortbildning inom de områden, där de ombeds att bistå. De skall uppmuntras att delta i studiegrupper, seminarier och föreläsningar för att öka sin sakkunnighet.

7. Föreningen

7.1 Medlemskap

Vänner och volontärer skall inrikta sig på att behålla och utöka sin vänförenings medlemskader.

7.2 Demokratiska principer

Inom föreningen måste vänner och volontärer respektera demokratiska principer och korrekt återge de synpunkter medlemmarna företräder.

7.3 Delgivning

Vänföreningar och volontärer anser det självklart att de samarbetar med varandra och delar kunskaper och erfarenheter.

7.4 Samverkan med museiföreningar och museianställda

Vänner och volontärer samarbetar med de olika museiföreningarna och museianställda, framför allt genom att, när så är lämpligt, delta i deras aktiviteter.

7.5 Samarbete mellan vänföreningar och volontärer

För att göra sin frivilliga insats ännu mer värdefull och vittgående och för att visa vidden av sitt allmänna stöd till museerna skall lokala vänföreningar och volontärer stödja aktiviteterna i grupper på regional och nationell nivå.

7.6 Internationella aktiviteter

På internationell nivå stöder de World Federation of Friends of Museums (WFFM) och ansluter sig till målen för International Council of Museums (ICOM).